

Bor i bostadsrätt

- Hur personer med olika funktionsnedsättningar använder internet

Datainsamlingsperiod: 2017-05-01 till 2017-10-09

Antal svarande: 180

Publiceringsdatum: 2017-11-01

Begripsam

www.begripsam.se

Stefan Johansson

Stefan.johansson@begripsam.se

0708-23 10 64

Om rapporten och undersökningen

Detta är en delrapport i undersökningen Svenskarna med funktionsnedsättning och internet. Undersökningen har genomförts av Begripsam med vetenskapligt stöd från KTH. Den har finansierats av Post- och telestyrelsen, Konsumentverket och med egna medel från Begripsam samt stort ideellt engagemang från kontaktpersoner i föreningar och organisationer som hjälpt oss med att förmedla information om undersökningen. Frågor och svarsalternativ har utarbetats av medlemmar i föreningen Begripsam.

Undersökningen kompletterar den officiella statistiken om vad svenskar gör på internet och hur de tycker smarta telefoner, datorer och surfplattor fungerar. De personer som deltagit i undersökningen har olika diagnoser, funktionsnedsättningar och svårigheter.

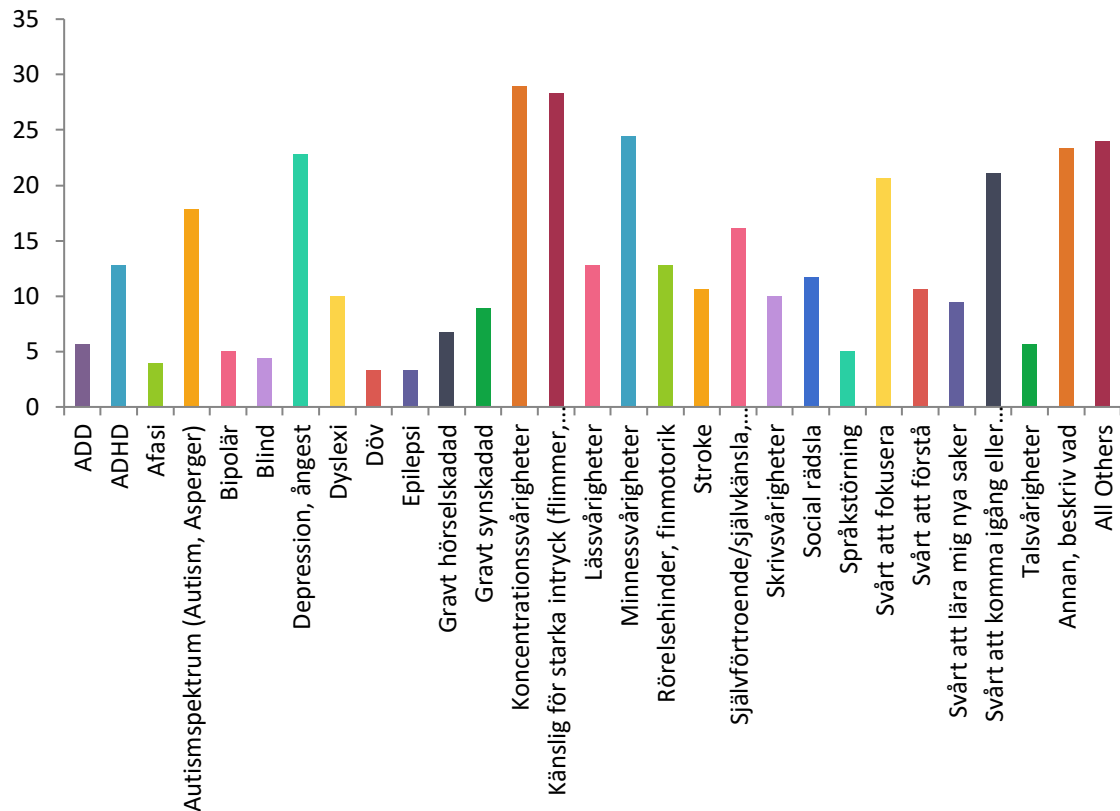
Mer information om undersökningen hittar du på www.begripsam.se

Innehåll i rapporten

Om rapporten och undersökningen	2
Diagnoser och svårigheter	3
Internet	7
Smart telefon	28
Dator	33
Surfplatta	35
Bakgrundsuppgifter	38
Begripsam AB	50

Diagnoser och svårigheter

Vilken eller vilka av dessa diagnoser, funktionsnedsättningar eller svårigheter har du?

	Procent	Antal
ADD	5.6%	10
ADHD	12.8%	23
Afasi	3.9%	7
Autismspektrum (Autism, Asperger)	17.8%	32
Bipolär	5.0%	9
Blind	4.4%	8
CP	1.7%	3
Depression, ångest	22.8%	41
Dyslexi	10.0%	18
Dyskalkyli	2.8%	5

Döv	3.3%	6
Dövblind	2.2%	4
Epilepsi	3.3%	6
Gravt hörselskadad	6.7%	12
Gravt synskadad	8.9%	16
Koncentrationssvårigheter	28.9%	52
Känslig för starka intryck (flimmer, ljus, ljud)	28.3%	51
Lässvårigheter	12.8%	23
Minnessvårigheter	24.4%	44
MS	1.1%	2
Rörelsehinder, finmotorik	12.8%	23
Stroke	10.6%	19
Schizofreni	2.8%	5
Självförtroende/självkänsla, bristande	16.1%	29
Skrivsvårigheter	10.0%	18
Social rädsla	11.7%	21
Språkstörning	5.0%	9
Svårt att fokusera	20.6%	37
Svårt att förstå	10.6%	19
Svårt att lära mig nya saker	9.4%	17
Svårt att komma igång eller avsluta saker	21.1%	38
Talsvårigheter	5.6%	10
Utvecklingsstörning eller intellektuell funktionsnedsättning	2.8%	5
Annan, beskriv vad	23.3%	42

Annan, beskriv vad

Kronisk migrän (3)
Migrän (2)
Blefarospasm
Cyklloid psykos

Feg att ingå i nya relationer.
Fyra stroke med eftersjukdomar, dement, ljudkänslighet
Förvärvad hjärnskada
Förvärvad hjärnskada.
Gångsvårigheter
Kronisk huvudvärk
Kronisk migrän, känslig mot starka doftwr
Lässvårigheter och OCD
Lätt utvecklingsstörning
ME/CFS, EDS, Fibromyalgi.
Migrän, kopplat till ett komplicerat synfel
Moya-Moya
Nedsatt syn
Något synskadad svårt att läsa tidning och böcker
P.A.N.D.A.S/P.A.N.S
PTSD med dissociativa problem
Progressiv sällsynt diagnos
Reumatisk sjukdom med stelhet som följd av upprepade inflammationer
Reumatoid artrit
Rörelsehinder, ej finmotorik
Synskada/nedsättning pga ögonsjd men ej grav tror jag. Jag befinner strax ovanför gränsen för det. .
Synskadad
Tar längre tid att förstå intstruttioner
Tourettes
Troligtvis även dyskalkyli
Utmattningsyndrom, psoriasisartrit, binjurebarkssvikt
dystymi
förlamad i underkroppen

hjärntrött

laryngcancer

postpolio

smärta, neurogena symptom nack-,ryggskada

traumatisk hjärnskada

utmattningssyndrom

Ögonsjukdom, synnedsättning

Internet

Använder du internet?

	Procent	Antal
Ja	97.2%	172
Nej	2.8%	5
	Total	177

Tycker du att det är svårt att använda internet och i så fall varför?

	Procent	Antal
Jag tycker inte det är svårt att använda internet	63.4%	104
Det är svårt att söka information	12.2%	20
Det är svårt att navigera, att hitta till rätt ställe	16.5%	27
Det är svårt att använda tjänster (till exempel fylla i blanketter, köpa och beställa saker)	18.9%	31
Det är svårt att förstå innehåll	6.1%	10
Det är svårt med lösenord	18.3%	30
Det är svårt för att design och utformning är störande	14.6%	24
Det är svårt för att det inte fungerar med mina hjälpmedel	4.3%	7
Det är svårt men jag kan inte beskriva varför	4.9%	8
Vet inte	1.2%	2
Annat, beskriv vad	14.6%	24

Annat, beskriv vad

Blir lätt störd och stressad av reklam, mycket text, kondenserad information och känner att jag inte riktigt hinner med med rädsla att göra fel.

Det är inte svårt - det är bra.

Jag har luckor i mitt kunnande.

Jag tycker det är svårt att läsa långa informations texter. Att köpa något online. Kräver mycket energi och tid för mig.

Kan inte använda mig av digital teknik när jag är dålig

Klarar bara att betala räkningar. Gammal men vill gärna lära mig mer

Med mitt textförstoringsprogram blir det svårt att få överblick

Nej
Problem ljuskänslighet
SVÅRT SKRIVA PGA MIN DYSLEXI
Svårt använda datorskärm generellt
Svårt att komma igång, när jag väl sitter där går det bra. (ibland problem)
Svårt att navigera kan bero på dålig funktion med mina hjälpmedel. De delar av internet som fungerar bra med mina hjälpmedel är inte svåra att använda.
Svårt i perioder att sitta framför datorn då det ger mig kraftig huvudvärk
Teknikstrul
Vissa hemsidor är otydligt uppbyggda
allt är svårt för blinda
att skriva rätt på koder när jag ska bekräfta att jag är mänsklig
beror helt på hur sidorna är designade om det fungerar bra med hjälpmedlen att tolka och få ut informationen. kan fungera mycket lätt och smidigt och på andra web platser kan det vara helt omöjligt.
nojoj
när det är andra människor med och jag ska visa något. Huvudet blir tomt.
oroligt att klara av
svårt skriva text, har tjocka fingrar
Är extremt ljuskänslig
Total

Varför använder du inte internet?

	Procent	Antal
Jag har ingen dator, telefon eller surfplatta	25.0%	1
Jag har ingen internetuppkoppling	25.0%	1
Det är för dyrt	50.0%	2
Annat, beskriv vad	50.0%	2

Annat, beskriv vad

Datorn är för gammal. Svårt att lära sig nya program. Anv. internet i telefonen ibland.
Har Mobiltelefon

Om du tycker att internet är svårt: Beskriv gärna mer i detalj varför internet är svårt.

90% av människans sinnesintryck är visuellt baserat. Internet i avsevärt högre grad. Därför är det självklart att funktionen för oss med grav synskada är starkt nedsatt trots skärmläsningsprogram som jaws eller vo.

Att förstå alla tekniska steg allmän data behandling

Att hitta saker som hamnat i ett "moln". Att förstå hur "molnen" fungerar. Att förstå hur enheter samordnas via "molnen".

Att inte få kontakt med läkare tillräckligt snabbt som kan min sällsynta diagnoser i Sverige. Att behöva logga in på Vårdguiden 1177 för att få kontakt, vänta 1-3 dagar när det handlar om livsnödvändiga åtgärder. Som tur är finns mailkontakt utomlands som kan svara på 15 min...Det är inte internetsom är svårt men systemet för sällsynta dilemman med vårdkontakter

Att så mycket är så otillgängligt. Svårt att få överblick. Till och med svårt att veta om jag har sett allt. Hade t.ex. alla bilder alt-texter och uppfattade skärmläsaren allt. Bildcaptcha är svåra. Det tar mycket längre tid än för andra.

Den sista förändringen som de flesta har gjort gör att jag inte hittar något längre. Det är liksom gömt bakom en "knapp" uppe i en hörna. Dessutom stör den fula färgen som har börjat användas. Man ser ju inget annat än färgen

Det blir svårt när hemsidor är ostrukturerat uppbyggda och liksom förutsätter att man ska förstå deras fackspråk. Svårt när det inte finns filter för att t.ex. minska antalet produkter i en lista om man vill handla på nätet. Klarar inte att bläddra i långa listor och hantera mycket information på en gång. Det är ju egentligen fantastiskt att kunna handla på nätet när man blir övertrött av t.ex. shoppingcentrum men då behöver sidorna funka bättre.

Det kan vara svårt med beställningar och lösenord. Får ofta be andra om hjälp vid beställningar över nätet.

Det är ofta för liten, för tunn eller för svag text och kontraster är för små. Använder jag zoomtext kan jag inte få överblick. Missar saker utanför mitt synfält när det ligger en massa från kant till kant-bättre med mindre antal detaljer och mindre info/ kvadratmeter .Bättre hålla en mera rak linje och samlad info där man är.

Det är för mycket för hjärnan ibland. Rörlig reklam eller mycket information eller instruktioner.

Det är inte svårt att använda internet

Det är lätt att använda och jag använder det mycket. Dock har jag mycket svårt med att begränsa mig och måste ha tydliga ramar för att det är för mycket information och jag klarar inte riktigt av mängden av information som är tillgänglig. Så inte svårt med att hitta, men svårt med att sortera och att det finns för mycket. Och så är jag mycket för källkritik och det tar också mycket tid på internet. Plus att många sidor är jobbigt för sinnet, jag behöver stadiga översiktliga sidor, inte blogg eller

"flashy"

Det är mkt reklam som blinkar, rör sig eller låter och tar upp stor del av skärmytan. Det är också många pop-ups som distraherar. På vissa sidor går det inte heller att ändra textstorleken (är närsynt).

Det är ofta för mycket information, paketerat på ett otillgängligt sätt. Både design, teknik och innehåll (text) behöver samspela för att det ska fungera med alla hjärnor.

Det är svårt hitta o förstå rätt information eftersom jag har svårt att läsa/skriva.

Faller lätt för frestelser vilket gör att jag tappar fokus på mitt egentliga ärende.

Formulär och webbutiker är inte standardiserade, vilket gör att jag måste lista ut varje gång hur jag ska göra. Det tar jättemycket tid och energi, och ofta hinner jag få timeout innan jag hinner slutföra ett formulär/köp/liknande så att jag måste börja om från början igen.

Ibland fungerar det inte.

Ibland svårt att läsa/se, när bakgrundsfärgen inte kontrasterar tillräckligt mot text, bilder etc.

Ifall man inte har de senaste hjälpmedlen etc. Många hem sidor är röriga. Måste vara så exakt när man använder sökfunktion.

Internet var något jag använde innan min olycka, varför själva användandet inte är svårt. Däremot har jag svårt att minnas loginuppgifter etc.

Jag kan inte många saker som jag hade behövt kunna för att det ska gå att använda internet som jag vill, t.ex göra länkar. Jag blir snabbt dålig, får t.ex ont, får motoriksvårigheter så att jag inte kan göra det jag vill. Finns inte så grundläggande kurser, det antas att alla kan, men jag skaffade inte dator förrän nyligen- jag har varit så dålig så det gick inte och så är det dyrt att köpa dator- så det gick 15 år mellan första gången jag använde dator som student och nu- det har ju hänt massor som jag inte kan.

Jag kan trycka på något på tangentbordet och få en hel annan bild/text blir frustrerat för jag har ingen att fråga, eller eftersom jag inte vet vad som händer, vet inte VAD ska jag fråga om. Receptorn, människan jag ställer frågan tittar på mig som om jag kom från mars (planeten). Har ibland slagit på tangentbordet då frustrationen jag upplevde resulterade i ilska. Jag försökt skaffa mobilt bank-ID för att underlätta men det gick inte det heller.

Jag är osäker om jag gjort rätt så ibland panikångest eller arg.

Kan inte använda smartphone eller läsplatta utomhus i solljus eller i lokaler med stark belysning, t.ex. varuhus och apotek.

Kan inte titta på skärmar när jag är dålig - känslig för synintryck och rörelse

Kan vara för svåra ord som man inte vet vad dom betyder

Mitt zoom text blir bromsas när det finns en aktiv läsare på den internet sidan jag besöker. Alla web sidor måste deras läsare vara avstängd och den som behöver denna läsare får starta den själv.

Myndigheters internet tjänster måste jag ofta ha hjälp med

Olika hemsidor är uppbyggda och strukturerade på olika sätt, svårt att lära sig utantill

Ologiska menyer och siduppbyggnader.

Plottrig design, ljud som inte går att stänga av och hur formulerar jag mig för att sökningen ska bli rätt på Google?

Reklamrutor som poppar upp, de har små kryss för att stänga ned, de kan vara precis var som helst, övre högra hörnet, nedre vänstra... En del har ljus text på vitt bakgrund. Ibland är det svårt att hitta navigeringen på grund av att jag förstorar.

Sidor med rörig struktur. Det har till och med hänt att jag har bett min icke handikappade bror att hjälpa mig. även han har misslyckats eller behövt flera timmar för att hitta det jag vill veta. Dåliga sidor! Detta händer mycket sällan eftersom vi inte bor ihop.

Svår hitta bra sidor som man söka på om inte kan stava rätt då

Svårt att hitta information

Svårt att hitta ord , att man inte får för många svar

Tycker att det är svårt att hålla reda på olika lösenord som jag har till olika sidor och att är svårt när jag vill köpa något och måste fylla i så många uppgifter. Sen att det inte alltid går att välja faktura vid betalning.

Tycker att det är svårt att läsa.i

Vissa sidor är inte överskådliga grafiskt vilket gör dem svårnavigerade för den som använder förstoringsprogram. Andra sidor är inte korrekt byggda vilket gör att talsyntesen tappar bort sig eller inte läser upp all information.

Väldigt många (onödiga) intryck på samma gång. Ex annonser, pop-up etc

ex skrivfält som man inte får info om vilken information som skall fyllas i just det fältet. om knappar är grafiska och inte namnsatta.när man skall skapa en ny profil och det slutar med att man skall läsa av en bild för att verifiera att man inte är en dator ibland så har de gjort så man får koden uppläst men jag har aldrig lyckats höra vad den förvrängda rösten säger för kod. måste kunnas göra på något annat sätt. När texten är inlagd i en bild så kan inte skärmläsarprogrammen läsa den på något bra sätt. finns mycket mer att skriva men detta var några saker.

inget

om något fel inträffar i datorn, behöver jag hjälp. och inte så många att vända mig till då. samhället har blivit alltmer datoriserat och det stressar.

Är inte teknisk lagd och har svårt att leta och vad jag ska trycka någonstans.

Brukar du be någon om hjälp med att göra saker på internet?

	Procent	Antal
Ja	29.5%	52
Nej	69.3%	122
Vet inte	1.1%	2
	Total	176

Använder du Facebook?

	Procent	Antal
Ja	81.3%	143
Nej	18.2%	32
Vet inte	0.6%	1
	Total	176

Har du en blogg?

	Procent	Antal
Ja	13.1%	23
Nej	85.2%	150
Vet inte	1.7%	3
	Total	176

Hur ofta använder du internet för att spela spel?

	Procent	Antal
Aldrig	49.2%	87
Någon gång	15.8%	28
Varje månad	1.7%	3
Varje vecka	13.0%	23
Dagligen	11.3%	20
Flera gånger dagligen	7.3%	13
Vet inte	1.7%	3
	Total	177

Hur ofta använder du internet för att titta på tv-program?

	Procent	Antal
Aldrig	18.6%	33
Någon gång	33.3%	59
Varje månad	7.9%	14
Varje vecka	17.5%	31
Dagligen	15.3%	27
Flera gånger dagligen	5.6%	10
Vet inte	1.7%	3
	Total	177

Hur ofta använder du internet för att lyssna på talböcker eller ljudböcker?

	Procent	Antal
Aldrig	59.0%	105
Någon gång	19.1%	34
Varje månad	4.5%	8
Varje vecka	3.4%	6
Dagligen	9.6%	17
Flera gånger dagligen	4.5%	8
	Total	178

Hur ofta använder du internet för att läsa en dagstidning?

	Procent	Antal
Aldrig	17.0%	30
Någon gång	19.3%	34
Varje månad	5.1%	9
Varje vecka	17.6%	31
Dagligen	34.7%	61
Flera gånger dagligen	5.7%	10
Vet inte	0.6%	1
	Total	176

Hur ofta använder du internet för att köpa biljetter till resor?

	Procent	Antal
Aldrig	23.5%	42
Någon gång	59.2%	106
Varje månad	11.7%	21
Varje vecka	2.8%	5
Dagligen	1.7%	3
Flera gånger dagligen	1.1%	2
	Total	179

Oavsett hur ofta du köper biljetter, vad tycker du bäst stämmer in på dig:

	Procent	Antal
Jag försöker köpa alla mina biljetter via internet	69.6%	117
Jag undviker om möjligt att köpa biljetter via internet	30.4%	51
	Total	168

Hur ofta använder du internet för att boka tider inom vården?

	Procent	Antal
Aldrig	45.5%	81
Någon gång	41.0%	73
Varje månad	7.9%	14
Varje vecka	1.1%	2
Dagligen	0.6%	1
Vet inte	3.9%	7
	Total	178

Oavsett hur ofta du bokar tider inom vården, vad tycker du bäst stämmer in på dig:

	Procent	Antal
Jag försöker boka alla tider till vården via internet	48.2%	81

Jag undviker om möjligt att boka tider inom vården via internet	51.8%	87
	Total	168

Använder du en e-legitimation?

	Procent	Antal
Ja	68.0%	121
Nej	27.5%	49
Vet inte	4.5%	8
	Total	178

Om du använder en e-legitimation; Hur tycker du det är att använda en e-legitimation?

	Procent	Antal
Lätt	60.8%	87
Varken lätt eller svårt	32.9%	47
Svårt	6.3%	9
	Total	143

Använder du Mobilt BankID?

	Procent	Antal
Ja	73.2%	131
Nej	25.1%	45
Vet inte	1.7%	3
	Total	179

Om du använder ett mobilt BankID; Hur tycker du det är att använda Mobilt BankID?

	Procent	Antal
Lätt	75.4%	107
Varken lätt eller svårt	21.8%	31
Svårt	2.8%	4
	Total	142

Använder du internet för att betala räkningar?

	Procent	Antal
Ja	90.4%	160
Nej	8.5%	15

Vet inte	1.1%	2
	Total	177

Om du betalar räkningar via internet; Hur tycker du det är att betala räkningar via internet?

	Procent	Antal
Lätt	70.3%	116
Varken lätt eller svårt	21.2%	35
Svårt	8.5%	14
	Total	165

Har du använt internet för så kallad e-handel?

	Procent	Antal
Ja	77.5%	138
Nej	19.1%	34
Vet inte	3.4%	6
	Total	178

Om du har e-handlat; Hur tycker du det är att handla via internet?

	Procent	Antal
Lätt	48.7%	77
Varken lätt eller svårt	41.1%	65
Svårt	10.1%	16
	Total	158

Är du oroad för att bli lurad när du använder internet?

	Procent	Antal
Det oroar mig inte	24.9%	43
Det oroar mig ibland	60.7%	105
Det oroar mig alltid	14.5%	25
	Total	173

Om det händer att du blir oroad får du gärna beskriva mer kring vilken situation du blir oroad

Jag undviker att handla från okända eller mindre kända företag.

Att använda kontonr på internet e aldrig bra

Att bli lurad, att lösenord kommer ut, att någon annan får info och kan handla på mitt betalkort.

Att det dras för mycket eller för lite pengar. Orkar inte kolla upp sådant.
Att ev bli hackad när jag skall betala via internet.
Att få kontot hackat
Att handla på främmande företag som man har aldrig handlat hos förut. Kollar upp dem för se om de är trovärdiga m.m. Vill ingen ska komma åt mina privata uppgifter.
Att jag blir hackad. Att jag får en virus.
Att någon ska kapa min identitet och handla i mitt namn eller att jag inte får den vara jag beställt
Att sidan är säker
Barn får hjälpa mig. Känner mig lurad, konstig faktura efter 6 mån.
Betalningen
Butiker som jag inte har handlat i förut som ingen vän har erfarenhet av. Om det är dyra grejer är jag orolig för att de ska komma bort på vägen. Jag föredrar att betala genom att logga in på min bank från köpsidan, framför att lämna kortuppgifter. Det känns säkrare. Jag vet inte helt säkert om det verkligen är säkrare.
De gånger det krånglar.
Det gäller att ha datorn uppdaterad och att ha ett bra virusskydd med brandvägg. Man måste vara på sin vakt och inte klicka på okända meddelanden.
Det är inte alltid tydligt vad som ingår i vissa e-handelsköp, eller t.ex. blocket
Eftersom jag är dyslektiker och dyskalkylier, det tar mycket energi kan jag missa viktigt information och/eller jag kan gå in på information som leder mig i något lurendrejeri på nätet som jag inte kan skydda mig mot och det tycket jag är oerhört obehagligt och det gör mig osäker.
Ferloret pengar försendelsenkanske inte kommer
Framför allt om jag ska använda en site jag inte varit på tidigare, som jag saknar egen erfarenhet av.
För svårt att e-handla. Orolig för att bli lurad.
Gör inte den typen av aktiviteter på internet
Hacka mina kontouppgifter , bli lurad på innehållet jag köpt osv
Hemsidan har några konstiga småfel, konstiga returmetoder, tittar på vilken betalnings säkerhet sidan har, jag kollar alltid upp nya sidor via Google om de är svartlistade eller gör annat som gör att du ska undvika att handla från dem.
I med att jag har svårt tyda det köpeavtal då
Ibland oroar jag mig att ngn ska få tag i mitt kontonummer eller lösenord.
Id kapning

Ifall någon obehörig skulle få tag på personliga uppgifter, lösenord, mm

Ja även om det står Trygg e-handel så kan jag bli orolig. Brukar handla på kända sidor.

Jag blir orolig för att jag ska bli lurad på pengar eller för att jag ska göra fel och därför bli av med pengar.

Jag blir orolig när jag går in på banken, samt när jag beställer varor och betalar med kort

Jag blir orolig när man får göra om internetköpet flera gånger pga tekniskt fel

Jag har en gång blivit bedragen genom att köpa en billig kamera. Som visade sig vara ett dyrt abonemang. När jag läser i media om att bedrägeri är ökat skaper det oro. Då jag handlar online, läser jag noga på om retur och företaget.

Jag har hjälp av en kommunanställd här i Tyresö. I gång per vecka.

Jag hänger inte alltid med, känns som att jag kanske missar någon viktig information eller gör fel.

Jag vet inte vilket som är säkert eller inte. Med syn och hörselproblem lever jag alltid med känslan att jag missat något/ missat info eller inte har full koll. Detta skapar i sin tur en generell osäkerhet.

Jag är mer oroad för mobbare, internet troll, flörtiga och sexfixerade människor än pengascamming på internet.

Kapning av kortnummer vid tex köp av biobiljetter

Kreditkortsuppgifter.

Känner oro vid betalning över nätet. Att exempelvis organisationsnumret blir felskrivit. Eller kontonumret vid överföringar.

Man blir ganska rädd ibland

När jag beställer något på internet, väljer jag alltid att betala mot faktura via t ex Klarna. Jag vill absolut inte lägga ut mitt kontonummer eller dylikt på internet. Man får också vara oerhört uppmärksam hela tiden på konstiga och misstänksamma email som ständigt dyker upp!

När jag betalar är jag ibland orolig för att bli utnyttjad, att någon ska stjäla informationen osv

När man använder bank idé mot svenska företag och statliga verk och det går bara att använda siffror i koden för idé kollen med bankdissan mellan 4-8 siffror i koden. En säker kod ser ut så här (kod: rJKS43gDr en bladning med tecken är säkrast .

När man kommer in på hemsidor man inte känner till

När man läser i tidningen att bedragare härjar just nu, då blir jag lite orolig

När man undrar om en webbsite eller tjänsts pålitlighet.

Ofta när man får t ex en mobiltelefon sk man betala frakten, ca 5 kronor, genom att uppge alla nummer på betalkortet. Då tror jag att de tänker tömma kontot. Detta händer varje vecka, men jag har hittills aldrig uppgivit mitt korta nummer och därför aldrig fått någonting gratis. Många andra har säkert blivit lurade.

Om det inte är en välkänd sida brukar jag kolla upp företaget via andra sidor en deras egen innan köp.

Om det skulle vara ett helt okänt företag då väljer jag att inte handla därifrån

Om jag handlar någon annan stans än i Iris-internettbutik. Specialbutik för blinda. Jag handlar i princip bara i Iris-internettbutik.

Om jag inte kan betala med månadsfaktura, vilket många företag erbjuder idag. Då behöver jag inte betala förrän jag har varani min hand.

Om jag loggar in i min bank eller andra sidor och misslyckas kanske jag fått min dator kapad. Eller jag trycker fel någonstans och det händer något.

Om jag skriver in kortnummer.

Om man sitter på en främmande dator som inte har säkerhetspaket

Oroar för säkerheten ibland på att andra kan få mina kortuppgifter

Rädd för att någon ska kapa och rensa mina bankkonton.

Skydd av identitetsuppgifter

Svårt att förklara.

Undviker att lämna ut kortnummer. Vill hellre ha faktura och betala via internetbanken.

Varans beskrivnin, stämmer den? Är nätbutiken pålitlig? Är betalsättet säkert? Är det säkert att skriva in sin personliga information på sodan vid ett köp? Det är situationer och frågor som kan oroa mig.

Vet ej

Vid kortbetalning är jag extra försiktig med varifrån jag köper, eller om det är via köp-och säljsajter och jag swishar till privatperson. Då får en räkna med att det ev är en bluff...

Vid köp och betalningar via internet

att de ska komma över mina kontouppgifter och ta pengarna

att lösenord blir fel och att datorn ska bli kapad

id-stöld oroar mig ibland, är alltid försiktig lämnar aldrig ut känsliga uppgifter som koder mm men finns ju så mycket elände därute som spyware osv

när pengar är inblandade

om möjligt undviker jag att använda den / de internetsidorna

Är oroad att någon ska komma åt och ta ut mina pengar. Tycker det är obehagligt med mail jag får angående att jag har varor att hämta eller pengar att få, när det inte är sant.

Känner du dig delaktig i det digitala samhället?

	Procent	Antal
Ja	65.7%	117

Till viss del	27.0%	48
Nej	5.6%	10
Vet inte	1.7%	3
	Total	178

Beskriv gärna dina tankar kring din delaktighet i det digitala samhället!

Alla hemsidor och Internet butiker är inte tillräckligt tydliga och tillgängliga.
Allt går genom det digitala idag..
Allt skulle vara så mycket svårare utan internet, både att vara social, hitta kartor via gps, resor via sl, handla saker, hitta information och ha kul med spel eller medier. Ett liv utan internet vore ett fattigt liv för mig.
Använder det flera gånger om dagen och det är lätt att använda och har många funktioner
Använder min surfplatta dagligen för kontakter och söka information. Planera och hålla koll på mitt schema. Planera mina dagliga resor, se vart jag ska och förbereda mig. Gör så att jag känner att jag har kontroll.
Använder vanliga områden, men inte helt hemma på poddar o liknande.
Bra lätt- tillgänglighet men måste vara vaksam för att inte bli lurad.
Bra och snabb information
Brukar inte vara med så mycket
Både fördelar och nackdelar. Fördel att det gav/ger kontakt med omvärlden när jag inte kan delta pga hjärntrötthet och dylikt. Nackdel är att jag blir trött av skärmar samt finns risk att jag håller mig till internet istället för att exponera mig för sådant som kan vara jobbigt men också nyttigt och nödvändigt. Jag tar det lite från dag till dag.
Cäldigt mycket av mitt jobb sköts digitalt och med digital kommunikation.
Den digitala utvecklingen går väldigt snabbt! Svårt att hänga med i alla nymodigheter (som tar mycket tid) plus osäkerheten/rädslan att bli lurad eller få sin identitet "kapad";. Frustrerande!
Den sakta tilltagande otillgänglighete oroar mig. Beror kanske inte på hemsidorna. En sida är helt otillgänglig med JAWS17. Det är inget fel på tillgängligheten om jag använder den ganska gamla JAWS13. Hur är det med skärmläsarnas kvalitet? Den verkar sjunka.
Den är inte utformad för såna som mig. Allt ska gå så fort hela tiden.
Det blir för mycket ibland på en gång så att man känner sig mer eller mindre stressad
Det digitala samhället ger många möjligheter, tex att hålla kontakt via epost, Skype och Facebook. Samt att handla och betala räkningar.

Det finns så mycket och man blir så trött på allt.

Det har för mig blivit lättare då jag kan få information snabbt jag behöver inte läsa i böcker då jag har svårt att ta till mig information på det sättet. Kan även beställa saker utan att behöva ringa eller gå i affärer som jag absolut inte tycker om ..Att jag kan göra allt själv i lugn och ro hemma utan att bli störd av intryck, tonfall mm gör att jag blivit mer delaktig på alla sätt och vis

Det mesta jag tar in av omvärlden är genom spel, youtube och filmer.

Det underlättar betydligt. Viktigt sätt att inte känna sig isolerad när man har svårt att vara ute, ta sig till olika platser tex, samt finna nya bekantskaper inom olika intresseområden.

Det är inte fullt användarvänligt med olika typer av hjälpmedel alla olika hemsidor t.ex. 1177, mina sidor

Det är ju mer ett verktyg för att vara delaktig i det verkliga livet. Jag är frustrerad över att jag kan för lite för även om mina funktionsnedsättningar är i vägen och sätter gränser för hur mycket och länge jag kan h vara "digitalt aktiv" så är det ändå det jag kan göra mest av och det är också så att jag skulle kunna ha många digitala saker som appar som hjälpmedel om jag bara kunde behärska dem.

Det är min profession

Det är nog i det digitala samhället som jag är mest delaktig. Mina förvärvade skador gör att jag har svårt att umgås med människor en längre stund. Jag har mycket kontakter på nätet dagligen.

Det är otroligt praktiskt för mig som är rörelsehindrad. Livet blir mycket enklare. Jag skulle inte vilja vara utan internet.

Det är svårt att navigera sig eftersom designen ofta är rörig, för dålig kontrast e t c, det gör att jag undviker mycket. Likaså min osäkerhet om jag har koll på saker eller ej, p g a syn- hörselproblemen och generell oro.

Detta har varit det som har betytt mest för mig. Undrar jag något så söker jag på internet om det. Och tidning på nätet så jag vet vad som händer. Och jag kan sköta mina bankärenden och matköp o klädköp.

Digitala tjänster är framtiden man måste hänga med.

Efter min stroke var det inget alternativ att inte vara delaktig. Jag jobbade länge och mycket för bli det igen. Tack och lov gick det!

Facebook, Youtube, köpa varor på nätet samt läsa Expressen på nätet

Finns ingen anledning att "vika ut sig" på sociala medier!

Frustration. Maktlöshet att inte kunna hantera e-legitimation. Allt tar för mycket tid pga hjälpmedel som gör att det tar tid att hantera dom.

För det mesta känner jag mig delaktig, men när det inte fungerar blir det frustrerande. Varför blev jag utelämnad av SF bio som gjorde en nästan perfekt app för biljettköp, men just det, bara nästan. Man måste välja plats för att kunna göra en bokning. Det går inte med mina hjälpmedel

(VoiceOver för iPhone). Jag måste stänga av dem och välja i bokstavlig blindo. Man kan knappast välja om man vill sitta långt fram eller bak. Vågar man inte stänga av skärmläsaren tillfälligt är man helt utestängd i det här exemplet.

För mig är det svårt då jag inte litar på att jag uppfattat riktigt. Men som sagt... jag har hjälp av Tyresö kommun

För mkt info att ta in. ve** vilka tjänster som finns.

Försöker vara delaktig som möjligt, då det sker ofta nya saker hela tiden. Men samtidigt fördrar jag träffa människor ansikte mot ansikte och att man har sociala umgänge framför tv t.ex. Men ibland är det svårt då inte alltid är teckenspråkstolkat eller finns texter exempelvis.

Hitta information, förbereda mig om jag ska någonstans. Kartor, resväg m.m. Har allt på ett ställe - i telefonen eller surfplattan.

Hjälper min man att rättstava dokument och e-post - på flera olika språk. Rättar även grammatiska fel. Det är via internet. Inte delaktig på annat sätt.

Internet utestänger gravt synskadade i hög grad.

Jag använder mig av det digitala samhällets tjänster, men de är långt ifrån alltid bra. Det kan vara för stelbenta formulär som inte täcker mitt behov, det kan vara brist på möjlighet att kontakta via e-post m.m.

Jag blir gärna delaktig i den digitala samhället men saknar nog kunskap kring hur det fungerar, hur jag kan vända det till ett verktyg som hjälper mig snarare än det kan stjälpa.

Jag deltar, men är försiktig med vad jag lägger ut på t ex FB och Instagram, likaså med vad jag klickar på för länkar och sidor etc. Det är mycket som är bra med det digitala samhället, men också mycket som är skit, helt enkelt!

Jag gör allt genom min dator eller iPad för det underlättar mitt liv enormt och jag kan i lugn och ro kolla upp saker utan att jag blir stressad. För mig hjälper det min vardag och jag använder gärna nya finesser som hjälper mig i min vardag och jag kan själv välja hur jag vill delta i alla sociala medier.

Jag gör det mesta på internet, utom att boka vårdtider via 1177 för det är lättare att få bättre tid när en ringer. Akuttider gör överhuvudtaget inte att boka via mina vårdkontakter/1177.

Jag hänger inte med när nya sociala plattformar dyker upp. Har tex inte Snapchat. Men jag känner mig delaktig i de plattformar jag är van med.

Jag kan göra det jag vill på internet

Jag kan inte ta del av vissa sidor för att de är svåra att hitta på, eller att de blinkar och låter.

Jag kan själv välja vilken tid på dagen jag orkar vara delaktig

Jag känner mig mycket delaktig. Ibland är dock hemsidor svåra och otillgängliga med punktskärm och talsyntes. I sociala medier handlar mycket om bilder och det kan få mig att känna mig utanför. På det stora hela är jag dock mycket positiv till digitaliseringen. Den gör mig mer delaktig

än jag som blind var tidigare.

Jag seLar sPeL På Datorn Jag A*använDer och youtube och googleL

Jag själv har bluetooth kopplat till iPhone och ip-adress styr systemet med tal

Jag skulle kunna vara mer delaktig än jag är. Så det beror på mig själv att jag inte är fullt delaktig. Kanske till viss del på min synskada.

Jag tycker att det är fantastiskt. Vad skönt att handla medicin och mat och att få det hemkört t.ex. Men jag tycker att PostNord är slarviga och har urusel "service".

Jag är mycket delaktig i digitala samhället och använder internet och dator största delen av dagen för jobb, fritid och praktiska saker. Samtidigt är jag mindre delaktig för att jag inte använder det som social media såsom de flesta gör. Jag använder enbart epost, telefonsamtal och sms. Detta eftersom jag inte vill och inte ska ha så mycket social kontakt, så mindre delaktig i det sociala del av det digitala samhället.

Jag är nog inte så väldigt intresserad. Undviker alltför mycket av digital delaktighet

Jag är själv delaktig, men vet att det är exkluderande på många sätt. Lagen om tillgänglig webb kan inte komma snart nog – det finns mycket att göra!

Kan väldigt lite om teknik. När maken dog tog de bildtelefonen från oss då det vat hans. fick en annan fabrikat, ej nöjd, besviken!

Nej, jag känner mig inte delaktig i det digitala samhället. Datorer och mobiltelefoner är en svår djungel. Det är svårt att veta vad som passar mig. Många telefon säljare är oseriösa. Vill bara ha pengar. Jag har länge sökt efter mer hjälp och stöd. men inte fått den. Det har resulterat i att jag några gånger köpt dator, mobil som inte varit tillfredställande. Jag blev en gång lurad av "MOBILIZERA".

Nu känner jag mig delaktig, men jag är över sjuttio år och undrar hur länge man hinner /kan hoppas kunna hänga med i den ständiga förändring som sker hela tiden i dator och it världen med uppdateringar och ändringar i inloggning osv

Nyttjar internet mest för sociala webb-sammanhang, nyheter och att söka information

Nödvändigt! Det är en demokratifråga.

Skulle underlätta om talande textremsa och syntolkning utvecklas betr. TV program.

Skulle vilja kunna mer om olika tjänster men känner ändå att jag är delaktig redan

Skulle vilja lita på det mer. Läser epost dagligen.

Sms läsa ja internet

Som synskadad är transporter och nya platser något som har energi, ibland är det skönt att kunna göra tråkiga ärenden på internet istället. Såsom att handla, köpa biljetter och boka tider. Att göra det hemma i soffan sparar energi för mig, jämfört med att ta mig med vit käpp, kanske krånglande färdtjänst from någonstans där jag har svårt att orientera mig och visa de varor jag är intresserad av.

Som vem som helst i min ålder utan Diagnoser

Svårigheter att använda smart telefon

Svårt att göra ekonomiska saker, vilka görs av min make.

Svårt ibland under dåliga perioder när jag inte kan vara delaktig

Svårt med alla dessa lösenord, det gör att jag ibland struntar i att använda digitala tjänster. program/teknik till PC, surfplattor och mobiler ändras ständigt och det är svårt att hänga med i utvecklingen, och var kan man få hjälp med det utan att betala dyra kurser? Det är en ständig frustration med att leta sig fram och försöka göra rätt. Eftersom man idag inte klarar sig utan baskunskap och tillgång till Internet borde samhället erbjuda billig och lättillgänglig hjälp och service, samt gärna subventionera någon enklare PC/mobil, resp utlåning och service av dessa. Jag försöker alltså att vara delaktig i det digitala samhället eftersom jag är så illa tvungen, och ibland är det faktiskt bra också!!! Det har förenklat mycket så snart behöver man knappt gå utanför dörren mer. Bra eller inte???

Så länge hemsidorna eller apparna fungerar att använda tillsammans med mina hjälpmedel går allt bra. Annars är det kört.

Vore enkla om kunde ha mer val och ändra text storlek och sånt på sidor då

allt blir mer digitaliserat. Skulle inte kalla det så mycket delaktighet utan med "tvång" till att använda mer och mer digitalt.

fungerar bra i det stora hela men man missar mycket som blind när det är bilder ibland så ligger det lite förklarande text och det är bra.

inte när det gäller biljettbokning, tillgänglighet, tex

jag tycker det är jobbigt med offentlighet

jag är född 30 år för tidigt!

kan vara lika oroande

känner mig i hög grad delaktig. varit en del av det digitala samhället sen jag var ca 6 år.

skulle finnas mera material på teckenspråk för olika tjänster

Är ju enastående med allt man kan göra som handla allt möjligt, betala räkningar. leta information .hålla kontakt med andra, det tycks inte finnas gränser för allt som den digitala samhället kan erbjuda en det bara att ta för sig och skaffa kunskap ställer krav på att man följer med i utvecklingen annars blir det allt svårare om man inte hänger med.

Smart telefon

Har du tillgång till en smart telefon?

	Procent	Antal
Ja	88.2%	157
Nej	9.0%	16
Vet inte	2.8%	5
	Total	178

Hur kunnig är du på att använda en smart telefon?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en smart telefon	68.2%	120
Jag kan använda en smart telefon men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	17.6%	31
Jag kan inte tillräckligt om smart telefoner för det jag vill använda smart telefoner till	5.1%	9
Jag kan inte alls använda en smart telefon	5.1%	9
Vet inte	4.0%	7
	Total	176

Hur tycker du det är att använda en smart telefon?

	Procent	Antal
Lätt	59.6%	93
Varken lätt eller svår	35.3%	55
Svårt	5.1%	8
	Total	156

Har du några hjälpmedel till din smarta telefon?

	Procent	Antal
Ja	33.1%	51
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	10.4%	16
Nej	48.7%	75
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	4.5%	7

Vet inte	3.2%	5
	Total	154

Beskriv gärna de hjälpmedel du har i din smarta telefon

Anser att de flesta appar är en typ av hjälpmedel. Tidshjälpmedel, mindfulness och andningsappar (Spire), träningsappar, kalender, påminnelser, anteckningar, kameran, sleep cykle (för att hålla koll på sömnen), planeringsverktyg (trello, wunderlist och andra listor som synkar med andra).

Använder funktioner som finns, textförstoring, trippeltryck för att förstora och zoomning. Någon gång Siri.

Appar

Appar, bilder, chatt

Appar, viruskydd, anteckningar, mail och sms.

Bank, e-post, sms, färdtjänst, och mycket mera

Bara hörladdare och powerbank och en extra högtalare

Beställa färdtjänst. Leta resealternativ för barnen. Påminnelser kopplat till almanacka. Kartor. Väder-app så man kan planera/veta om man kan klara att gå ut. Hälso-app för att t.ex. registrera blodtryck.

Bluetooth för ljudförstärkning

Blåljusfilter, anteckningar, komihåglistor, larm och påminnelser, messenger för kontakt med närstående om jag hamnar i en situation då jag känner mig osäker eller behöver hjälp, pusselspel som hjälp för att kunna koncentrera mig vid t.ex. föreläsningar, migränapp för att hålla koll på migränen, Resledaren, kartor för att inte gå vilse, Legimus för ljudböcker, kamera för att fota information jag behöver komma ihåg.

Blåtand en trådlös slinga som kopplas till Iphone och hörapparaten.

C

Den blinkar när det ringer

Dikteningsfunktion

En kalender som heter Day by day

Färg bytte. Förstoring. Tangentbord.

Förstorad text, några appar som underlättar användandet.

Förstoringsprogram

Har platta m.m. har fått till jobbet för kunna ringa bildtelefon exempelvis. Men min privata mobilen har en särskilt slinga då jag kan få ljudet direkt till mina hörapparater.

I telefonen finns en inbyggd talsyntes och ett inbyggt förstöringsprogram.

Ingen bildtel i mobilten.

Internet, sökfunktioner m.m.

Jag använder Voiseover i min iphone.

Jag använder min Iphone mycket som är min bästa hjälpmedel för att jag kan söka efter information och ord på svenska. Det finns mycket mera som jag har hämtat många app.

Jag använder skärmläsningprogrammet Voice over.

Jag har förstoringsapp. Jag använder gps i google maps. När jag hade Iphone använde jag talstödet/siri mycket. Android är inte lika bra på det.

Jag har många appar samt handsfree.

Jag har, exempelvis, ett par mindfulness-appar som hjälper mig att slappna av och fokusera. Jag har även en app med olika varianter av så kallat White Noise som hjälper mig att skärma av mig från omgivningen när jag behöver koncentrera mig.

Kalender, apoteksapp för att kolla mediciner, carrot (väder, träning, väckarklocka), sleep cycle, my noise (avskärmande ljud), appar till sociala medier, m m.

Kalenderapp, timstocksapp,

Legimus

Legimus. Har valt en större, bättre skärm.

Mobil e-legitimation, ett spel som tränar hjärnan

Multi comai

Olika appar för att underlätta framför allt det praktiska, som easypark, mobilt bankID, rabattkort mm. Sen också larm som hjälper mig med att hålla struktur och påminnelser. Och smartwatch för att hjälpa med larm och med hälsosam livsstil.

Pismo, AudioNote, inbyggda hjälpmedel i iphone

Problem med teckenstil som saknas fet texter i smart mobil android. Svårare att läsa så tunna texter. Jag har försköt leta efter teckensnitt (flipfont). Det fanns inte, Dålig tillgänglighet för teckenstil för att saknas fet teeknstil typ Arial black eller Arial bold.

RÖST - LÄSER UPP Dragon

Schema app som jag kan färgkoda och ställa in påminnelser på. Den är tydlig och lätt att använda. En app som påminner när jag ska mediciner. Reseledarappen för att planera mina resor.

Skärmläsaren voice over

Stavnings program tids styrning samman koppling mellan olika resplaner

Storytell, spel, tidningar mm

Streamer till hörapparater

Större bokstäver och inverterad färg när jag behöver det.

Större text, stavningsprogram, alarm, kalender, legimus etc. I huvudsak hjälpmedel för min Asperger och ADHD alltså.

Talsyntes, rättstavning, diktering och översättnings appar.

Trådlös förstärkning av hörapparat Trådlös punktskriftdisplay.

Visste inte ens att det fanns att få ta del av eller vilka det är.

Voice over.

VoiceOver för iPhone.

VoiceOver och en halsslinga så jag kan få ljudet i hörapparaterna. Enklare än att krångla med lurar. Vet ej om Voiceover räknas som hjälpmedel. Det är en inbyggd skärmläsare för blinda.

Week calendar

Zoom Voiceover

Zoom text, kaptan mobilty, foto och text uppläsning mm

använder apples skärmläsare voiceover som finns i alla deras produkter, såsom smartphones, ipads mac osv.

komma igång med mediciner, kalender, app för kollektivtrafiken

skulle vilja veta mer om fiffiga sätt att svara oc hålla den lättre

voice over som skärmläsare, Gps appar blind Square och myway, Knfb reader, Legimus, Färgindikator (skulle kunna vara bättre) ljus indikator,

Översättning, stavkontroll, och klipp ut,kopiera, klistra in

Dator

Har du tillgång till en dator i ditt hem?

	Procent	Antal
Ja	98.3%	175
Nej	1.7%	3
	Total	178

Hur kunnig är du på att använda en dator?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en dator	72.5%	129
Jag kan använda dator men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	22.5%	40
Jag kan inte tillräckligt om datorn för det jag vill använda datorn till	3.9%	7
Jag kan inte alls använda dator	1.1%	2
	Total	178

Hur tycker du det är att använda dator?

	Procent	Antal
Lätt	56.7%	97
Varken lätt eller svår	35.7%	61
Svårt	7.6%	13
	Total	171

Har du några hjälpmedel till din dator?

	Procent	Antal
Ja	28.2%	48
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	6.5%	11
Nej	52.9%	90
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	6.5%	11
Vet inte	5.9%	10
	Total	170

Markera gärna vilka hjälpmedel du använder i din dator!

	Procent	Antal
Diktering/röststyrning	9.2%	9
Förstoring	35.7%	35
Rättstavning	55.1%	54
Punktskriftsdisplay	9.2%	9
Speciell mus	9.2%	9
Speciellt tangentbord	9.2%	9
Syntolkning i filmer	7.1%	7
Talsyntes/uppläsningsprogram	23.5%	23
Textremsa i filmer	11.2%	11
Tal till text	10.2%	10
Annat - beskriv vilket	19.4%	19

Annat - beskriv vilket

Appar
Bildtelefon
Bildtelefon. saknar gamla bildtelefonen. Landstinget bedömde att jag inte fick ha den kvar.
Extra stor muspekare.
Förstorade klisterbokstäver som sitter på tangenterna på tangentbordet
Högkontrast växla svart och vit.
Jag har vissa funktioner. Men vet inte hur jag skall använda dom.
Komi håg hjälpmedel
Mus och tangentbord
Musen är en stor kula jag kan snurra på
Skulle behöva: Blåjusfilter
hjälpmedel med ljuröverföring till hörapparat
parkopplad med min mobil
på mac voiceover
skulle behöva ett tryckhjälpmedel
speciell mus fastän den är trasig
sulle vilja veta om det finns något system till win tio. något som är mer kompatibelt än voice express
zoomtext med inverterad text bla

Surfplatta

Har du tillgång till en surfplatta?

	Procent	Antal
Ja	61.0%	108
Nej	38.4%	68
Vet inte	0.6%	1
	Total	177

Hur kunnig är du på att använda en surfplatta?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en surfplatta	64.6%	104
Jag kan använda surfplatta men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	12.4%	20
Jag kan inte tillräckligt om surfplattan för det jag vill använda surfplattan till	6.8%	11
Jag kan inte alls använda surfplatta	6.2%	10
Vet inte	9.9%	16
	Total	161

Hur tycker du det är att använda en surfplatta?

	Procent	Antal
Lätt	59.8%	64
Varken lätt eller svår	29.9%	32
Svårt	10.3%	11
	Total	107

Har du några hjälpmedel till din surfplatta?

	Procent	Antal
Ja	25.5%	27
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	3.8%	4
Nej	63.2%	67
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	1.9%	2
Vet inte	5.7%	6

	Total	106
--	-------	-----

Beskriv gärna de hjälpmedel du har i din surfplatta

Appar
Assistenten
Bildtel
Det är min sambos platta, så jag vet inte riktigt vad som finns på den.
Dragon
I min Ipad finns röststyrning och bra uppläsningfunktioner.
IntoWords, Kartor (inbyggd), kalendern (inbyggd), Pocket Scan, Skolstil, Bluefire Reader, Story Tell, Speak it, Voice SMS, Antäckningar, iBook (läskpermen), SwiftKey (ordprediktion), Prismo, AudioNote, ProbioWrite, Legimus, Blinfo (orienteringsapp), Daisy Reader, Dysse-appen, Saol-appen, Kalkylatorn, Clario Scanpen, ILT-inlästningsstjänst, SayHi (översättning), Clario-speak, Read to Go
Korsord och pussel för att träna minnet. Kartor för planering. Läkemedels-app. App med magasin/tidningar så jag slipper gå ut och köpa. Väder-appar för planering.
LinkedIn, mejl.
Massor
Mneshjälpmedel, strukturhjälpmedel
Notes, så att jag kan renskriva texter innan jag publicerar dessa. Översättningsprogram och kalender.
Samma som i mobil
Samma som min iPhone eftersom jag har en iPad
Samma som på min smartphone.
Samma som på telefonen, samt en live scribe smartpenna.
Samma som till telefonen, de är synkade med varandra.
Speciellt tangentbord samt använder det förstöringsprogram som finns i plattan.
Tangentbord
Textning
Visste inte om att det finns hjälpmedel till surfplattor.
Voce over, zoom och talfunktioner, kaptan mobil mm
Voice over.
Zoom Voiceover
använder en ipad så då är det apples voiceover.

bildtelefon program för kunna teckna med andra

jag tror jag har appar, men hur som helst just nu kan jag inte använda den då jag kan inte komma in eftersom jag förstår inte när eller hur jag fick en lösenord som jag inte heller kommer ihåg, och därför surfplattan ligger i en byrålådan.

tycker det knepigt att ändra text och små finesser samt skriva på ett bra sätt

Bakgrundsuppgifter

Vilket år är du född?

Antal	Årtal
6	1985
6	1991
5	1945
5	1961
5	1962
5	1968
5	1971
5	1993
4	1947
4	1950
4	1952
4	1958
4	1978
4	1984
4	1987
4	1990
3	1942
3	1944
3	1949
3	1951
3	1955
3	1957
3	1960
3	1963
3	1965
3	1966
3	1967
3	1972
3	1973
3	1975
3	1983
3	1986
3	1989
3	1992
2	1941

2	1943
2	1948
2	1953
2	1956
2	1959
2	1964
2	1969
2	1970
2	1976
2	1977
2	1979
2	1981
2	1996
2	2002
1	1916
1	1932
1	1934
1	1935
1	1937
1	1938
1	1940
1	1946
1	1974
1	1980
1	1982
1	1994
1	1995
1	2001
1	2006
1	2008 och 1967

Vilken är din könstillhörighet?

	Procent	Antal
Man	41.0%	73
Kvinna	57.9%	103
Annan	0.6%	1
Jag vill inte svara på den frågan	0.6%	1

	Total	178
--	-------	-----

I vilket län bor du?

	Procent	Antal
Stockholms län	61.5%	110
Uppsala län	5.6%	10
Södermanlands län	2.8%	5
Östergötlands län	2.8%	5
Jönköpings län	0.6%	1
Gotlands län	1.7%	3
Blekinge län	0.6%	1
Skåne län	9.5%	17
Hallands län	0.6%	1
Västra Götalands län	5.0%	9
Värmlands län	1.7%	3
Örebro län	2.2%	4
Västmanlands län	1.7%	3
Gävleborgs län	1.1%	2
Jämtlands län	0.6%	1
Västerbottens län	0.6%	1
Norrbottens län	1.7%	3
	Total	179

I vilken typ av ort bor du?

	Procent	Antal
Stad	86.0%	153
Mindre samhälle	12.9%	23
Landsbygd	0.6%	1
Vet inte	0.6%	1
	Total	178

Bor du tillsammans med någon som har en funktionsnedsättning?

	Procent	Antal
Ja	19.0%	34
Nej	79.9%	143
Vet inte	1.1%	2
	Total	179

Vilken är din högsta avslutade utbildning?

	Procent	Antal
Grundskola	5.6%	10
Grundsärskola	0.6%	1
Gymnasium	24.6%	44
Gymnasiesärskola	5.6%	10
Yrkesutbildning/Yrkeshögskola	12.8%	23
Folkhögskola	1.7%	3
Högskola eller universitet	44.1%	79
Annan, beskriv vad	4.5%	8
Vet inte	0.6%	1
	Total	179

Annan, beskriv vad

Fick aldrig den hjälp som behövdes för att klara av skolgång.
Flickskola / realskola
Jag har inte avslutat grundskolan. Har gjort misslyckat försök att läsa in grundskolan senare. Komvux + folkhögskola
Praktiska - en 4-årig utbildning efter de första 6 åren jag gick i skolan
Privat gymnasie skola
dövskola
ingen avslutat utbildning
utbildning som sömmerska

Vilket eller vilka av följande tycker du stämmer på din nuvarande situation?

	Procent	Antal
Arbetar	37.1%	66
Arbetslös	9.0%	16
Hemma med barn	1.1%	2
Hemmafru/Hemmaman	0.6%	1
Pensionär	25.8%	46
Sjukskriven	6.2%	11
Sjukersättning/Förtidspensionär	18.0%	32

Daglig verksamhet	9.0%	16
Aktivitetsersättning	7.9%	14
Studerar	8.4%	15
Annat, beskriv vad	2.8%	5

Vilken inkomst har du per månad?

	Procent	Antal
0 – 17 999 kronor per månad	44.5%	77
18 000 – 25 000 kronor per månad	16.2%	28
Över 25 000 kronor per månad	27.2%	47
Vet inte	12.1%	21
	Total	173

Hur fick du information om den här undersökningen?

	Procent	Antal
Via e-post	34.7%	61
Via Facebook	26.7%	47
Via en tidning	1.7%	3
En vän tipsade mig	6.3%	11
Från min organisation	26.7%	47
Annat, beskriv hur	14.8%	26

Annat, beskriv hur

Begripsam
AFASI-HUSET
Afasiföreningen
Afasihuset Örebro
Daglig verksamhet
Dövblinda föreningen
FRÅN KCHOACH PÅ DAGLEG VERKSAMHET
Fick av min mamma
Från Helena på Afasihuset
LinkedIn
Mamma tipsade
RSMH
Steg för steg
Surfade in på sajten
Tidningen var SRF perspektiv.
Via Hjärnkraft

Via min fru

coach från dagligv

genom Begripsam

intervju på dövas hus

intervju på dövashus

pappa tipsade mig

via jobbet

via min dagliga verksamhet

Är det något du vill tillföra?

5402067515 de e jag de

Använder inte internet just nu för min dator är sönder. Tar hjälp av min dotter och barnbarn för att göra saker på internet. Min dotter köper biljetter till resor genom att kontakta en person hos Polarresor. Har Bank-ID, men min dotter måste hjälpa till.

Arbetar inte heltid sedan jag blev sjuk

Det borde vara möjligt att få dator/surfplatta som hjälpmedel. Jag har inte ekonomi till att skaffa mig dessa saker och när de går sönder eller blir gamla måste jag få dem från släkt eller andra snälla personer. Får dem inte via bidrag eller som hjälpmedel. Det utestänger många som skulle behöva delaktigheten. Om någon får en platta är den låst till bara hjälpmedelsfunktioner och går inte att använda som vanliga plattor med andra appar mm. (Trots att det skulle vara möjligt)

Det enda som är knepigt är att förnya sitt bank-id, vilket på min bank kräver en dator eller besök på en bank. Jag klarar det men inte alla gör det.

Det har gått bra att svara på enkäten med skärmläsare.

Det måste finnas många olika sätt att ta kontakt med vård och tandläkare - inte bara via internet.

Det är illa att ungdommar/barn inte får använda sina hjälpmedel i skolan vid provsituationer. Som vuxen får jag alltid använda mina hjälpmedel. missuppfattar mycket om jag inte hör ordäntligt.

Det är inte så mycket

Det är jobbigt att vissa appar bara finns för iPhone eftersom jag har Android.

För min egen del kan det se bra ut men just för internet och datorer har jag inga problem

Gillade inte antingen ellerfråfora angående t ex bokning av läkartider. De blev för definitiva.kunde därför inte lämna helt ärligt svar Gick inte att backa och sudda när jag insåg att jag inte skulle svara om e-leg.

God man Vill ha en blogg, men har svårt att starta en

H

Handikappförbundens bör ha fler datakurser.

Har gått kurser i SeniorNet i Solna/Sundbyberg

Har ingen surfplatta men har lånat vänners och de känns som att använda en sot smartpone.
Hjälpmedel jag behöver är att rättstavnings program finns på alla plattformar man skriver på. Att de finns automatiskt.

Hustrun och jag lever med var sin svårighet. Hustrun har Alzheimer och jag själv en, numera 23 år gammal skullskada.

Ibland kunskapen jag behöver för att göra min vardagsliv mindre beroende (data, smartphone, surfplatta) och ännu mera självständig, finns hos människor som sprider den som sin försörjning, alltså det kostar. Det är osmart, för att vara mindre självständig kostar samhället högre skatt, skatter som även den som håller inne med kunskapen jag behöver måste vara med och betala.

Jag fick lära mig min smartphone på Huddinge hjärnskade rehab. Den kändes då för svår att ens tänka på att använda. Så stöd och utbildning till alla är mycket bra. Så ni är kanske dom som vet och förstår hjärnskador mest så informera och var stöd. För det gör inte samhället. Jag vet tex mycket om sjukgymnastik och nyttig mat.

Jag har ett arbete där jag arbetar med datorer och surfplattor och hur de kan vara till stöd för personer med olika funktionsnedsättningar.

Jag har hjälp av att min man är systemutvecklare och en fena på datorer. En snappar upp en del på vägen.

Jag har turen att arbeta på ett arbetsplats där vi informerar om kognitivtstöd till personer med funktionsnedsättning så jag har fått lära mig mycket om hur jag kan använda internet och olika appar som stöd i min vardag och arbete där. När jag började arbeta där så fick jag en handdator på en gång för att det skulle underlätta för mig. Sen när iPhonen kom så fick jag en som arbetshjälpmedel.

Jag lyssnar på webbradio om teknik och vetenskap. Det är vad jag mest använder internet till.

Jag skulle vilja att det fanns kurser i det jag behöver kunna så jag kan täppa till mina luckor och få möjlighet att använda t.ex appar som hjälpmedel. Jag skulle vilja ha rätt till att få t.ex en mus som är rätt för mig som hj'lpmedel fast jag inte har et arbete.

Jag skulle änska om det fans kunskaper och hjälp för mig att förstå vilka datorer, mobiltelefoner som passar mig. Jag har sökt efeter den hjälpen hos habiliteringen, psykiatrin och boende stödjure. Men

den hjälpen finns inte!

Jag tycker att många försäljare av dessa tekniska produkter inte är tillräckligt kunniga/ villiga att förklara det man behöver veta. Jag tycker det borde vara en generell regel att man använder hyfsat stor text och svart text och sedan anpassar design av sidorna efter det. Då slipper vi som använder zoomtext förstora så mycket vilket gör det svårt att få någon som helst överblick! Det finns ju utrymme i datorn, det är ju inga A4- ark man jobbar med!

Jag upplever inga större svårigheter att använda internet eller dator telefon, surfplatta. Har inga hjälpmedel, men använder inställningen för ljusstyrka flitigt då jag periodvis är väldigt ljuskänslig. Ibland när layouten på hemsidor och i appar ändras kan det bli väldigt besvärligt med ljuset.

Jag vet inte hur ni sprider information om denna enkäten. Men sättet som jag läser det på är det nästan redan förutsatt att deltagare använder internet och dator. Så själva sättet att genomföra undersökningen utesluter att ge en bra bild för att icke-användare uteslutas/är svårt nåbar. Det skulle vara bra att få professionen involverad så att dem kan sprida information om enkäten och fråga sina patienter/brukare att delta. Och erbjuda hjälp med att fylla i. Alltså fundera allvarligt på vilka deltagare man får redan genom sättet ni genomför och har lagt upp och spridit enkäten. Sen undrar jag om det finns möjlighet att jag kan få det jag har fyllt i. Skulle gärna vilja använda vissa delar av information till mig själv och mitt engagemang inom "digital utanförskap".

Jag är förälder till ett barn med en ovanlig progressiv diagnos, så frågorna borde anpassas och ändras till den gruppen

Jag är svagt synskadad och har svårt att äta

Landstingens syncentraler måste erbjuda betydligt mer utbildning i hur en skall hantera sina datorbaserade hjälpmedel. Det är extra viktigt nu när samhället blir alltmer digitaliserat.

Låt personer med funktions hinder testa produkterna före de börjar att säljas...

Mycket beroende av barn får hjälp med utrustning & användning. Är ju gammal. Vill ha kvar gammal dator som jag är trygg med.

Många synskadade är ljuskänsliga och kan inte använda t.ex. smartphoner i dagsljus eller i lokaler med för mycket ljus. Kunskapen om detta hos affärsinnehavare, t.ex. apoteken, är mycket liten.

På frågan om inkomst borde det stå om ni menar före eller efter skatt. Min uppgift gäller före skatt.

Som gravt synskadad upplever jag hur mycket snabbare personer som har fullgod eller hyfsad syn kan hantera olika funktioner som facebook, företags och myndigheters hemsidor minst 10 ggr snabbare än vad jag kan.

Syncentralerna måste ge en god utbildning både i datakunskap och hjälpmedel med hög kvalitet.

Tack för att jag fick vara med

Tar hjälp av sin man för att göra saker på internet, t ex e-posta. Blir kallad till möten hos sjukvården och behöver inte boka själv. Har tillgång till smart telefon och surfplatta men använder dem inte.

alla dessa ovan beskrivna internetmaskiner behöver bli lättare att hantera även för äldre människor

f d förtidspensionär, som nuvarande ålderspensionär har jag en mycket låg inkomst per månad.

jobbar deltid och pluggar samtidigt

min arbetsplats kan vara mer digital när jag ska redovisa vilka timmar jag arbetar då daglig

Verksamhet

Ålderspensionär tidigare sjukpension Har arbetat 75 procent fram till 10 år sedan. Blev rullstolsbunden efter infektion när jag inte kunde gå längre. Har ingen höftkula vänster ben. Bröstcancer har kommit tillbaka.

Begripsam AB

Begripsam AB bedriver verksamhet i syfte att bidra till universellt utformade produkter och tjänster som tillgodoser alla användares behov. Vi utvecklar och tillämpar metoder så att alla, oavsett förmåga kan vara med och påverka hur produkter och tjänster ska vara utformade.

Vi bedriver forskning och utveckling i egen regi eller i samverkan med andra som delar vår vision. Våra metoder och arbetssätt har sin grund i forskning och i våra egna levda erfarenheter. Vi har ett nära samarbete med Föreningen Begripsam.

Vi är experter på hur man i design- och utvecklingsprocesser ska ta hänsyn till högt ställda krav på tillgänglighet, användbarhet och användarupplevelser även när användare har olika funktionsnedsättningar eller på andra sätt avviker från det som anses normalt eller genomsnittligt. Vår spetskompetens ligger i kunskap om psykiska och kognitiva funktionsnedsättningar.

Det yttersta syftet med vår verksamhet är att bidra till ett samhälle där alla människor kan uppfylla sin fulla potential.

Tillsammans med medlemmarna i Föreningen Begripsam deltar vi i standardiseringsarbete på svensk och internationell nivå. Vår VD, Stefan Johansson, är invited expert i W3Cs Cognitive Task Force och som en av grundarna av Funka Nu AB har Stefan satt standarden för hur man arbetar med tillgänglighet på webben i Sverige.